

Nr 296.

Av herr **Dahlén m. fl.**, med förslag till lag om arbetslöshetsförsäkring.

Arbetslösheten har under senaste tiden kraftigt stegrats över hela den kapitalistiskt styrda delen av världen. Under det att borgerliga ekonomer och politiker söka framhålla tillfälliga, övergående orsaker, vet varje marxist, att arbetslösheten är en naturlig frukt av det kapitalistiska samhällssystemet, som ger jättevinst åt ett litet fåtal, under det att det stora flertalet genom för låga löner icke erhåller den inkomst, som skulle åstadkomma jämvikt mellan produktion och köpkraft.

Några tillförlitliga uppgifter om antalet arbetslösa finnas ej att tillgå. I ett under sistlidne november publicerat meddelande från internationella arbetsbyrån i Genève, vari även framhålles det vanskliga i att söka exakt uppskatta det verkliga antalet arbetslösa, anslås dess antal till 12 à 15 miljoner.

Arbetslöshetens stegring och omfattning i en del länder enligt respektive länders statistik framgår av följande sammanställning.

	A r b e t s l ö s h e t e n i %	
	okt. 1929	okt. 1930
Norge	9.9	13.6
Danmark	8.7	9.1
Storbritannien	10.0	18.1
Nederländerna	3.2	8.7
Belgien	3.1	13.7
Tyskland	9.6	22.5
Schweiz	1.7	10.2
Ungern	9.5	17.9
Kanada	3.7	9.4
Förenta Staterna	0.7	20.3
Australien	12.1	20.5
Nya Zeeland (aug. månader)	9.4	13.5
Finland (antal arbetslösa)	2,710	7,157
Österrike (underst. arbetslösa)	105,000	164,000
Italien (antal arbetslösa)	229,000	395,000
Polen (antal arbetslösa)	83,000	173,000
Rumänien (antal arbetslösa)	5,171	39,110
Sovjet-Unionen (antal arbetslösa)	1,269,000	0
Jugoslavien (registrerade arbetslösa)	6,755	5,973

De rapporter som utsänts, innefattande uppgifter för tid senare än ovanstående framställning, visa en katastrofal ökning av arbetslösheten. Karakteristiskt för det nuvarande läget är att arbetslösheten ökas överallt utom i Sovjet-Unionen, där den numera övervunnits.

Beträffande arbetslöshetens omfattning i Sverige gäller i ännu högre grad än i flertalet andra länder, att inga tillförlitliga siffror finnas att tillgå. Den ena uppgiften strider emot den andra. Hur skiftande och otillförlitliga dessa uppgifter äro, framgår särskilt av arbetslöshetsräkningen den 5 maj 1927. Arbetslöshetskommissionen rapporterade nämligen den 30 april 18,156 hjälpsökande arbetslösa, fackförbunden däremot redovisade 25,460 arbetslösa medlemmar, under det att arbetslöshetsräkningen, som dock omfattade endast en del av landet, gav till resultat 64,075 arbetslösa personer.

De arbetslösas antal och % i förhållande till medlemsantalet inom vissa fackförbund den 31 okt. 1930 och samma tid år 1929 framgår i följande tabell sammanställd av till socialstyrelsen lämnade uppgifter.

Antalet rapporterade arbetslösa inom ovanstående fackförbund utgjorde 27,529 den 31 oktober 1929 och 45,501 den 31 oktober 1930. Det verkliga antalet arbetslösa är givetvis minst dubbelt så stort beroende på dels att alla fackförbund ej äro medtagna, eller ha rapporterat ofullständigt, dels emedan många arbetslösa ej äro fackligt organiserade och sålunda ej ingå i fackförbundens arbetslöshetsstatistik. Utgår man ifrån att fackförbundens uppgift på 12.5 % ger en riktig bild av arbetslöshetens omfattning i stort sett, måste de arbetslösas antal den 31 oktober 1930 ha överstigit 100,000. Därefter har arbetslösheten ytterligare stegrats.

Arbetslöshetens omfattning och dess fruktansvärda verkningar borde långt före detta ha medfört att statsmakterna genom en arbetslöshetsförsäkring givit de ofövällat arbetslösa möjlighet att leva, så att de ej fysiskt och psykiskt dukade under av arbetslöshetens följder. Detta har emellertid ej skett. Regeringar ha tillträtt, och regeringar ha avgått, många löften ha givits de arbetslösa av blivande regeringsmedlemmar, men komma i regeringsställning ha alla saboterat arbetslöshetsförsäkringens lösning genom alltjämt nya utredningar.

Den nuvarande regeringen är i detta fall sina föregångare lik och har redan flera gånger offentliggjort, att den för innevarande riksdag ej tänker framlägga proposition i arbetslöshetsförsäkringsfrågan. Statsministern har yissertligen vid något tillfälle förklarat sig tro, att frågan kommer inför riksdagen genom enskilt initiativ, ett uttalande, som dock ej uttrycker någon som helst förståelse för denna fråga från regeringens sida.

De åtgärder, som hittills vidtagits från svenska statsmaktens sida med anledning av arbetslösheten inom landet, visa på den mest hänsynslösa brutalitet mot de arbetslösa. Arbetslöshetskommissionen och dess underorgan ha alltid uppträtt som redskap åt arbetsköparna i dessas kamp att sänka arbetarnas levnadsstandard. Av arbetslöshetskommissionens redogörelse över sin verksamhet för oktober månad 1930 framgår att 1,935 personer sysselsattes vid arbetslöshetskommissionens nödhjälpsarbeten samt 39 personer vid de s. k. statskommunala arbetena. Alltså erhöles endast c:a 4 % av de genom fackförbunden anmälda arbetslösa någon som helst hjälp. Anslår man det verk-

Fackförbund	Redovisade arbetslösa 31 okt. 1929		Redovisade arbetslösa 31 okt. 1930	
	Antal	%	Antal	%
Beklädnadsindustriarbetareförb.	152	2.7	221	3.5
Bleck- och plåtslagareförb.	69	3.5	158	7.4
Bokbindareförb.	151	3.4	259	5.1
Bryggeriindustriarbetareförb.	248	5.3	206	4.4
Byggnadsträarbetareförb.	1,804	17.6	3,136	23.7
De förenade förbunden	316	8.2	211	5.9
Elektriska arbetareförb.	44	1.1	98	3.0
Gjutareförb.	93	2.0	518	10.6
Grov- och fabriksarbetareförb.	4,874	16.8	5,995	18.9
Gruvindustriarbetareförb.	178	12.5	422	19.5
Handelsarbetareförb.	753	5.1	1,056	6.1
Hatt- och pälsindustriarbetareförb.	79	5.4	175	10.8
Kommunalarbetareförb.	694	3.7	911	4.1
Litograförb.	32	1.8	52	2.7
Livsmedelsarbetareförb.	744	8.9	907	9.0
Metallindustriarbetareförb.	4,601	5.0	12,142	12.0
Murareförb.	377	15.5	918	29.0
Måleriarbetareförb.	274	12.0	1,455	17.9
Pappersindustriarbetareförb.	1,119	4.4	2,855	10.9
Sadelmakeri- och tapetserareförb.	66	5.0	88	5.5
Sko- och läderindustriarbetareförb.	607	6.6	344	3.6
Skogs- och flottningsarbetareförb.	1,716	56.6	1,574	46.1
Stenindustriarbetareförb.	187	3.7	527	8.8
Sågverksindustriarbetareförb.	6,035	25.5	7,450	33.3
Textilarbetareförb.	392	2.3	678	3.8
Tobaksindustriarbetareförb.	47	1.9	14	0.5
Transportarbetareförb.	566	7.9	962	9.8
Träindustriarbetareförb.	636	7.1	1,065	10.9
Tunnbinderiarbetareförb.	31	13.1	45	19.7
Typograförb.	290	5.9	367	4.2
Väg- och vatten-arbetareförb.	1,977	17.9	692	19.2
	27,529	8.6	45,501	12.5

liga antalet arbetslösa till 100,000, ha endast 2 % erhållit någon känning av arbetslöshetskommissionens s. k. hjälpverksamhet. De arbetslösa, som fått sysselsättning vid nödhjälpsförläggningarna, ha erhållit så usla löner, att de i många fall ej kunnat förtjäna till sitt eget uppehälle långt mindre lämna bidrag till sina familjer, som i mycket stor utsträckning tvingats att anlita den allmänna fattigvården. Därtill kommer att arbeten, som uppenbart skulle tillhöra den allmänna arbetsmarknaden, såsom landsvägsbyggen och omlägg-

ningar, järnvägsbyggen, dräneringsarbeten etc. indragas under arbetslöshetskommissionen med dess svältpolitik. Exempel härpå ha många gånger framdragits i riksdagen under debatterna i hithörande spörsmål. Det är uppenbart, att en arbetslöshetspolitik, som bedrivs på detta sätt, varken minskar antalet arbetslösa eller bringar dessa någon hjälp.

Vi äro medvetna om svårigheterna att tillfredsställande lösa arbetslöshetsproblemet. En verklig lösning därav är icke möjlig inom det kapitalistiska samhällets ram. Därtill fordras upphävandet av privatäganderätten till produktionsmedlen och överlämnandet av dessa i det arbetande folkets händer — det kapitalistiska produktionssystemets ersättande med det socialistiska.

Vi äro sålunda medvetna om, att alla åtgärder vidtagna inom det nuvarande samhällets ram endast bli palliativ. Det blir mer eller mindre en strid mot verkningarna av djupare liggande orsaker. Den stora *arbetslösheten ställer emellertid för dagen kravet på en effektiv arbetslöshetsförsäkring i förgrunden*. Detta så mycket kraftigare för Sverige, som är ett av de länder, vilka ej gjort något för att på denna väg bringa lättnad för de arbetslösa.

Vår uppfattning om nödvändigheten av en statslig ordnad obligatorisk arbetslöshetsförsäkring delas också av hela landets arbetarklass. En mängd konferenser, möten, kommunalförsamlingar etc. har ställt krav på att obligatorisk arbetslöshetsförsäkring måtte genomföras vid 1931 års riksdag. Härvid erinra vi särskilt om den stora arbetslöshetskonferensen, det arbetande folkets aktionskonferens, som hölls i Stockholm den 13—14 sistlidne december. Denna konferens representerade fackförbund, fackliga centralorganisationer, fackföreningar, lokala samorganisationer och arbetslöshetsföreningar med 170 valda ombud och utgjorde en mäktig manifestation för den mening, som i arbetslöshetsfrågan hyses av hela Sveriges arbetarklass.

Om arbetslöshetsförsäkringen uttalade konferensen bl. a. följande: »Konferensen är medveten om, att den kapitalistiska utvecklingen kommer att medföra en ännu större ökning av de arbetslösas antal. De arbeten som igångsättes kommer inte att vare sig omedelbart eller i längden kunna fullt neutralisera arbetslösheten. Icke heller arbetslöshetsförsäkringen kommer att innebära en lösning av arbetslöshetsfrågan. Den är dock en nödvändig hjälpåtgärd och är därför en för hela arbetarklassen dagsaktuell fråga.

Arbetarnas ekonomiska organisationer har under årens lopp utbetalat många miljoner kronor åt sina arbetslösa medlemmar. Denna hjälp har varit otillräcklig och blir det ännu mer ju större omfattning arbetslösheten tar.

Konferensen slår fast, att det är samhällets oavvisliga plikt att se till, att den arbetslöse och dennes familj erhåller hjälp i sådan omfattning vid iråkad arbetslöshet, att de därpå kan existera människovärdigt. Därför understryker konferensen med skärpa kravet på en ordnad obligatorisk arbetslöshetsförsäkring, genom vilken alla arbetslösa, vilka icke beredas sysselsättning vid statliga eller kommunala arbeten med avtalsenlig lön, erhåller understöd

under den tid arbetslösheten varar. Konferensen kräver att arbetslöshetsförsäkringsfrågan löses under 1931 års riksdag.

Rörande formerna för arbetslöshetsförsäkringen är konferensen av den mening, att den skall vara obligatorisk, omfattande alla män och kvinnor i åldern mellan 16 och 67 år. Att den kapitalistiska staten och arbetsköparna svarar för kostnaderna. Att de fackliga organisationerna skall ha avgörande inflytande i de organ staten måste upprätta för verkställande av försäkringen.»

Beträffande arbetslöshetsförsäkringens organisation ha arbetslöshetsförsäkringsenheten enhälligt framlagt förslag om att denna skall handhavas av socialstyrelsen och denna underlydande organ. Vi ge vår anslutning till denna uppfattning samt till förslaget om, att de offentliga arbetsförmedlingsanstalterna böra utvidgas och jämte arbetsförmedling ha att medverka vid arbetslöshetsförsäkringens handhavande.

Det av arbetslöshetsförsäkringsenheten framförda förslaget om obligatorisk arbetslöshetsförsäkring är, liksom förslaget om frivillig försäkring, oantagbart ur arbetarklassens synpunkt, emedan det skulle ställa största delen arbetslösa utom försäkringen. Arbetslöshetsförsäkringsenhetens förslag skulle mera kunna betecknas som försäkring *mot* arbetslöshetsförsäkring än som arbetslöshetsförsäkring. Vi anse, i motsats till arbetslöshetsförsäkringsenheten, att alla ofrivilligt arbetslösa skola erhålla understöd genom arbetslöshetsförsäkring, samt att detta skall utgå så länge arbetslösheten varar. Principen i arbetslöshetsförsäkringen måste vara att ge de arbetslösa *rätt att leva genom att de erhålla möjlighet att leva.*

Med stöd av vad som här ovan anförts, hemställes,

att riksdagen måtte för sin del antaga efterföljande förslag till lag om arbetslöshetsförsäkring.

Stockholm den 22 januari 1931.

K. Kilbom.
Verner Karlsson.

Viktor Herou.
Edoff Andersson.

J. P. Dahlén.
Nils Flyg.
Oscar Öhman.

Förslag

till

Lag

Om arbetslöshetsförsäkring.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Envar arbetare, som fyllt 16 men ej 67 år, är, där ej nedan annorlunda stadgas, enligt denna lag försäkrad till erhållande av ersättning vid arbetslöshet.

2 §.

I denna lag förstås med arbetare envar, som för sitt uppehälle är beroende av inkomst genom arbete.

3 §.

Kostnaderna för försäkringen bestridas, med bidrag av statsmedel, genom försäkringsavgifter, som erläggas av arbetsgivare.

4 §.

Försäkringen handhaves av socialstyrelsen under medverkan av de offentliga arbetsförmedlingsanstalterna.

Det åligger arbetsförmedlingsanstalt att i sin verksamhet enligt denna lag ställa sig till efterrättelse de anvisningar och föreskrifter, som meddelas av socialstyrelsen.

Om ersättning.

5 §.

För att arbetare i anledning av iråkad arbetslöshet skall äga rätt till ersättning enligt denna lag erfordras vid varje tidpunkt:

- 1) att han är arbetsför och oförhindrad att åtaga sig erbjudet arbete;
- 2) att han hos offentlig arbetsförmedlingsanstalt anmält sig såsom arbetsökande på sätt i denna lag stadgas men likväl ej erhållit lämpligt arbete.

Erbjudet arbete skall anses lämpligt allenast under förutsättning, att det motsvarar arbetarens krafter och färdigheter, är förenat med avlöning, som icke understiger den i arbetsorten vanliga avlöningen för sådant arbete, samt icke hänför sig till arbetsplats, där arbetskonflikt pågår.

6 §.

Till den, som frivilligt utan giltig anledning lämnat sitt arbete eller utan giltig anledning vägrar eller underlåter åtaga sig erbjudet lämpligt arbete, utgives icke ersättning enligt denna lag under två veckor, efter det sådant förhållande inträffat.

7 §.

Ej må någon tillgodonjuta ersättning enligt denna lag för någon dag med mindre han under näst föregående fjorton dagar varit arbetslös under sex dagar. Vid beräkning av karenstid må hänsyn ej tagas till arbetslöshet, som inträffat under tid, då av annan orsak än i denna paragraf sägs ersättning ej kunnat utgå.

Vad sålunda om iakttagande av karenstid föreskrivits skall ej äga tillämpning, då arbetslös, som uppbär ersättning enligt denna lag, erhåller arbete för kortare tid än 18 dagar eller på grund av sjukdom avstänges från ersättning samt omedelbart efter arbetets eller sjukdomens upphörande ånyo ansöker om ersättning.

8 §.

1 mom. Ersättning enligt denna lag utgår med ett för dag beräknat belopp, benämnt daghjälp. Därjämte utgår till vissa familjeförsörjare, enligt vad nedan sägs, ett likaledes för dag beräknat tillägg till daghjälpen, benämnt familjetillägg.

2 mom. Familjetillägg utgår:

1) till daghjälpberättigad man:

a) för hustru eller husföreståndarinnan; dock att om hustrun eller husföreståndarinnan har regelbundet arbete för annans räkning och därav har en daglig inkomst, uppgående till mer än hälften av den daghjälp mannen erhåller, eller om hon själv uppbär daghjälp, intet tillägg för henne må beräknas;

b) för barn eller adoptivbarn under 16 år;

2) till daghjälpberättigad kvinna:

för barn eller adoptivbarn under 16 år, dock ej där hon är gift eller sammanlever med barnets fader samt denne uppbär daghjälp;

3) till daghjälpberättigad man eller kvinna:

för föräldrar, såframt den daghjälpberättigade lever i gemensamt bo med och huvudsakligen underhåller sådan anhörig samt denne ej själv uppbär daghjälp.

Har den daghjälpberättigade i fall, som avses i punkterna 1 och 2, veterligen icke, medan han var i arbete, väsentligen bidragit till underhållet av den, för vilken familjetillägg yrkas, må sådant tillägg icke beviljas, med mindre fråga är om försörjningsförhållande, som uppstått efter arbetslöshetens inträde.

9 §.

Daghjälp och familjetillägg utgå enligt av socialstyrelsen utarbetade dyrortsgruppering med följande belopp:

Ortsgrupp	Daghjälp i kronor	Familjetillägg i öre per familjemedlem.
I	2.35	50
II	2.70	60
III	3.05	70
IV	3.40	80
V	3.75	90
VI	4.10	100

10 §.

Ersättning enligt denna lag utgår icke till någon för söndag eller för dag, för vilken han åtnjuter avlöning.

Har arbetslös någon dag utan giltig anledning underlåtit fullgöra honom enligt 15 § åliggande anmälningsskyldighet, utgives icke ersättning till honom för nämnda dag.

Familjetillägg utgår allenast för dag, för vilken daghjälp utgives.

11 §.

Har arbetare på grund av driftsinskränkning vid företag, där han är anställd, arbete ett mindre antal dagar i veckan än vid full drift är vanligt, vare han berättigad till ersättning enligt denna lag för de dagar han är utan arbete, dock allenast om och i den omfattning arbetsförtjänsten och ersättningen sammanlagt för vecka ej med 30 procent överstiger vad han skulle uppburit i ersättning för veckan, därest han varit fullständigt arbetslös.

Om försäkringsavgifter.

12 §.

För tid, under vilken arbetare användes till arbete, skall erläggas försäkringsavgift av en krona beräknad för arbetare och arbetsvecka.

Försäkringsavgift erlägges av arbetsgivare med taxerad årlig inkomst av 5,000 kronor och däröver.

Försäkringsavgiften erlägges på tid och sätt som av Konungen bestämmes.

13 §.

Försäkringsavgifterna ingå till en fond, vilken förvaltas av statskontoret i samråd med socialstyrelsen enligt de grunder, som fastställas av Konungen.

Om sökande av ersättning samt dess utbetalande.

14 §.

Arbetslös, som önskar erhålla ersättning enligt denna lag, har att personligen ingiva skriftlig ansökan därom å kontor eller hos ombud för offentlig arbetsförmedlingsanstalt. Vid ansöknings skola fogas intyg rörande arbetslösheten, arbetsbetyg om sådant finnes, eller, där fråga är om ersättning på grund av minskad arbetstid, intyg från arbetsgivaren utvisande antalet arbetsdagar och arbetsförtjänst för vecka, ävensom sådana uppgifter angående familjeförhållanden, som äro erforderliga för prövning av frågan, om familjetillägg skall utgå.

15 §.

Ansökan om ersättning prövas av arbetsförmedlingsanstalts huvudkontor. Ingives ansökan till anstalts avdelningskontor eller ombud, skall kontoret eller ombudet till huvudkontoret översända ansöknings med därvid fogade handlingar tillika med eget yttrande i ärendet.

16 §.

Arbetslös, som ansökt om ersättning, är pliktig att en gång i veckan å kontor eller hos ombud för offentlig arbetsförmedlingsanstalt personligen anmäla sig såsom arbetssökande. Är den arbetslöse avlägset boende eller föreligger

annan omständighet, som skulle göra den sålunda stadgade skyldigheten särskilt betungande för honom, äge arbetsförmedlingsanstalt för viss eller vissa dagar befria den arbetslöse från skyldigheten att personligen anmäla sig samt föreskriva, vad han i stället har att iakttaga, för att anmälningsskyldigheten må anses fullgjord.

17 §.

Ersättning utbetalas veckovis i efterskott genom det kontor eller ombud för offentlig arbetsförmedlingsanstalt, hos vilket den arbetslöse ingivit ansökan enligt 15 §. På begäran av den ersättningsberättigade må dock arbetsförmedlingsanstalts huvudkontor, när särskilda skäl föreligga, medgiva, att utbetalning sker genom annat kontor eller ombud för sådan anstalt än nu sagts.

Arbetsförmedlingsanstalts huvudkontor skall månadsvis till socialstyrelsen ingiva uppgift angående det belopp, som beräknas komma att under nästföljande månad åtgå för utbetalning av ersättning genom anstaltens kontor och ombud. Socialstyrelsen har att med ledning av denna uppgift hos statskontoret göra framställning om utbetalning till huvudkontoret av nödiga medel. Vid fall av behov må särskilda förskott i enahanda ordning lämnas.

18 §.

Har ersättning tillerkänts arbetslös och finner arbetsförmedlingsanstalts avdelningskontor eller ombud, genom vilket utbetalningen av ersättning äger rum, att på grund av sedermera inträffad omständighet ersättning icke bör utgå i enlighet med det meddelade beslutet, skall kontoret eller ombudet omedelbart göra anmälan därom till huvudkontoret, som har att pröva frågan. Vad nu sagts skall dock icke äga tillämpning, där fråga är allenast om underlåtenhet från den arbetslöses sida att fullgöra i 15 § föreskriven anmälningsskyldighet.

19 §.

Socialstyrelsen äger efter framställning av arbetsförmedlingsanstalts huvudkontor tillerkänna visst eller vissa av anstaltens avdelningskontor befogenhet att på egen hand pröva och avgöra frågor, som enligt 16 eller 19 § skola avgöras av anstalts huvudkontor.

Särskilda bestämmelser.

20 §.

Arbetsgivare vare pliktig att, när någon hos honom anställd arbetare lämnar sitt arbete, på begäran till denne överlämna intyg enligt formulär, som fastställs av socialstyrelsen, utvisande den tid, anställningen varat, och orsaken till att den upphört.

Tillämpar arbetsgivare vid sitt företag inskränkt arbetstid, sålunda att denna pågår ett mindre antal dagar i veckan än vid full drift är vanligt, åligger honom att till arbetare, som ämnar å nu angiven grund anhålla om ersättning, på begäran utfärda intyg, utvisande antal dagar i veckan, arbetaren har sysselsättning, samt hans arbetsförtjänst.

21 §.

Rätt till ersättning enligt denna lag kan icke överlåtas och må förty icke tagas i mät.

22 §.

Konungen äger, under förutsättning av ömsesidighet, ingå överenskommelse med främmande stat om tillämpning av denna lag eller den främmande statens lag i fall, då arbetsgivare i den ena staten inom den andra bedriver verksamhet, som avses i denna lag.

23 §.

De närmare föreskrifter, som, utöver vad denna lag innehåller, finnas erforderliga för försäkringens genomförande, meddelas av Konungen eller efter Konungens bemyndigande av socialstyrelsen.

Om besvär.

24 §.

Över beslut av arbetsförmedlingsanstalts huvudkontor rörande tillämpningen av någon i denna lag given bestämmelse må klagan föras hos socialstyrelsen genom besvär, vilka skola ingivas till huvudkontoret eller i betalt brev med allmänna posten vara till kontoret inkomna senast å femtonde dagen från den dag, klaganden erhöll del av beslutet. Huvudkontoret skall skyndsamt till socialstyrelsen översända besvären tillika med eget yttrande över desamma.

Har avdelningskontor tillerkänts befogenhet, som i 20 § sägs, gälle i fråga om klagan över dess med stöd av sådan befogenhet meddelade beslut vad i första stycket stadgas om klagan över beslut av huvudkontoret.

Socialstyrelsen äge, ändå att klagan icke förts, till prövning upptaga beslut, som i första och andra stycket sägs.

Socialstyrelsens beslut meddelas kostnadsfritt.

Denna lag träder i kraft 1 januari 1932.